

79. zasadnutie Výboru pre daňové prognózy (ďalej len „Výbor“) (20. 9. 2024 – 1. časť)

Účastníci stretnutia:

MF SR	– Ján Remeta, Dušan Paur, Veronika Horváthová
NBS	– Martin Nevický
SLSP	– Marián Kočíš
KRRZ	– Matúš Kubík, Jakub Koško
VÚB	– Michal Lehuta
ČSOB	– Marek Gábriš
Tatra Banka	– Boris Fojtík
Unicredit Bank	– Ľubomír Koršňák

Zasadnutia sa zúčastnili aj analytici a analytičky Inštitútu finančnej politiky (ďalej IFP) a ďalší pozorovatelia Výboru.

79. zasadnutie Výboru pre daňové prognózy prebiehalo na základe dodatočného dopytu predsedu Výboru a následného hlasovania jeho členov počas dvoch dní (20.9 a 24.9.). Dôvodom požiadavky predsedu Výboru k pokračujúcej diskusii bolo adresovať viaceré otázky členov VpDP a cieľ si vzájomne a bez časovej tiesne vydiskutovať rozdielne predpoklady pri kvantifikácii vplyvov, obzvlášť pri jednotlivých položkách znížených sadzieb DPH, ktoré sa v diskusii rôznili.

Rokovanie Výboru zo dňa 20.9.2024 (1. časť) zahájil dočasne poverený riaditeľ Inštitútu Ján Remeta. Informoval členov Výboru, že prezentované prognózy obsahujú aj rozpočtové vplyvy opatrení, ktoré vláda schválila na rokovaní 18. 9. 2024 v rámci konsolidačného balíka a ktoré v predstihu zaslal aj na informáciu členom Výboru. IFP bolo účasné pri diskusiách o konsolidácii a vplyvy uvažovaných opatrení priebežne kvantifikovalo. Do minulotýždňovej makroprognózy vstupovali opatrenia, ktoré boli vnímané ako najpravdepodobnejšie k 6. 9. 2024, čo bol termín uzávierky pre vstupy do makroprognózy (13.9.2024). Medzitým došlo v rámci konsolidačného balíčka k niekoľkým zmenám vrátane úprav v nastavení dane z príjmov právnických osôb, dane z finančných transakcií a dane z pridanej hodnoty, ktoré sa udiali na samotnom rokovaní vlády a o ktorých IFP informovalo členov Výboru v materiáloch zaslaných pred zasadnutím Výboru. Predmetom Výboru tak bola mierne rozdielna štruktúra konsolidácie v porovnaní so vstupom najpravdepodobnejšieho scenára konsolidačného balíčka v makroprognóze.

Ešte pred samotnou prezentáciou sa M. Miková informovala, či sa zo zasadnutia robí aj záznam. IFP reagovalo, že nie, ale zverejňuje sa prezentácia a aj zápisnica, ktorá sa pred zverejnením dáva na pripomienkovanie členom Výboru.

Následne sa prešlo k samotným prognózam. Príjmovú časť prezentoval Dušan Paur a výdavkovú Veronika Horváthová.

ČSOB: Zástupca sa informoval, či prezentovaný výpadok solidárneho príspevku za rok 2023 zodpovedá Slovnaftu a prečo sa výpadok neočakáva aj v roku 2024.

IFP: Legislatívna úprava, ktorá je súčasťou lex konsolidácie, upúšťa od požiadavky dosiahnutia 75 % príjmov z rafinérskych činností. Nesplnenie uvedenej požiadavky spôsobilo výpadok príjmov v roku 2024 za rok 2023. Preto sa v roku 2024 počíta so zaplatením príspevku v plnej miere

VÚB: Je predpoklad stabilnej efektívnej sadzby DPH realistický, priemer posledných dvoch dostupných kvartálov je na nižšej úrovni, ako tomu bolo v predchádzajúcom VpDP? Nepredpokladáte, že pri zvýšení DPH dôjde k vyšším únikom na dani?

IFP: Čiastočne sú zmeny v spotrebe zachytené v makroekonomických predpokladoch, ale priamo takýto efekt na daňové príjmy nekvantifikujeme. Ani v minulosti VpDP dynamické vplyvy nezohľadňoval a to

symetricky oboma smermi, ani pri zvýšení sadzby, ani pri jej znížení. V júňovej prognóze bola pri odhade DPH pre rok 2024 konzervatívne zvolená EDS na DPH 15,55 %, v tom čase z posledného dostupného kvartálu (1q2024), ktorá bola nižšia ako spravidla používaný priemer posledných dvoch kvartálov. V aktuálnej prognóze pracujeme s rovnakou hodnotou, keďže v druhom kvartáli EDS ostala na úrovniach z prvého kvartálu, čo v zásade zodpovedá úrovni priemeru oboch kvartálov, ako aj poslednej úrovni za 2q2024.

ČSOB: Zástupca sa informoval, odkiaľ pochádzajú použité údaje o spreade medzi cenou ropy Brent a Urals.

IFP: Údaje získavame z Bloombergu.

IFP: Kvantifikácia zvýšenia sadzby osobitného odvodu z podnikania v regulovaných odvetviach pre subjekty pôsobiace v energetike nepočíta s odvodom od Slovenských elektrární (SE), ktoré v súčasnosti odvod neplatia kvôli nízkym ziskom dosahovaných v predchádzajúcich rokoch. Podľa účtovnej závierky za rok 2023 však subjekt deklaruje výrazný nárast ziskovosti v stovkách miliónov eur a je dôvodné sa domnievať, že už bude uvedenému odvodu podliehať. Navyše podľa údajov poskytnutých ministerstvu plánuje v ďalších rokoch zisky ešte zvýšiť. Ziskovosť tohto subjektu sa tak môže na horizonte prognózy pohybovať na podobnej úrovni ako agregátna ziskovosť zvyšných 26 energetických subjektov, s ktorými kvantifikácia uvažuje. V uvedenom kontexte by sme radi poznali názory ostatných členov Výboru na to, aký prístup zvolíť pri odhade vplyvu v prípade zahrnutia SE medzi platcov odvodu.

KRRZ: Nárast ziskovosti SE v dostupných údajoch evidujeme aj my a podobná otázka sa riešila už v minulosti v súvislosti s dividendovými príjmami.

NBS: Počíta subjekt s platením odvodu v spomínanom výhlade, ktorý poskytol ministerstvu?

IFP: Vo výhlade nie nakoľko v čase zaslania výhľadu touto informáciou nedisponoval, avšak po zverejnení informácií o zvýšení sadzby odvodu pre subjekty v energetike kontaktoval ministerstvo s tým, že to bude mať výrazný dopad na ich hospodárenie. Aj iné energetické subjekty ministerstvu priebežne indikujú, že podľa ich interných výpočtov bude mať zvýšenie sadzby vyšší dopad, než uvádza kvantifikácia a očakávania ministerstva financií.

NBS: Bolo by potrebné overiť, či memorandum, ktoré podpísala vláda so SE, vôbec umožňuje zvýšiť tomuto subjektu daňové zaťaženie.

IFP: Je potrebné overiť, aký záväzok z memoranda vyplýva pre vládu a ako je vo výsledku právne záväzný pre zúčastnené strany.

TATRA BANKA: Aké veľké pozitívne riziko vnímate od iných subjektov?

IFP: Na základe čiastkových údajov môže ísť o desiatky percent. Pri týchto informáciách je však potrebné zohľadniť aj to, že subjekty môžu mať motiváciu nadhodnocovať svoje očakávané zisky, aby mali lepšiu vyjednávaciu pozíciu v prípadných diskusiách o prehodnotení sadzby odvodu smerom nadol. Pri kvantifikáciách sa musíme spoliehať o verejne dostupné údaje, historické trendy a tie budúce vedieť oprieť o nejaké iné odhady.

IFP: Legislatívne nastavenie aj súvisiaca kvantifikácia pri dani z finančných transakcií (DFT) bola extenzívne konzultovaná aj so Slovenskou bankovou asociáciou (SBA) a niektorými bankami, ktoré zhodnotili výnos ako realistický. Aj vďaka týmto konzultáciám boli v zákone zohľadnené viaceré podnety k zvýšeniu pravdepodobnosti implementácie ako aj mnohé aspekty, ktoré by umožňovali obchádzanie dane a znižovali tak jej efektívnosť.

NBS: Kvantifikácia nezohľadňuje dynamické efekty na zmeny správania. Možno ju preto považovať za maximalistický odhad?

IFP: Keďže kvantifikácia vychádza z maďarských údajov, obsahuje aj dynamické vplyvy, ktoré sa udiali v Maďarsku. Aj vzhľadom na túto skutočnosť kvantifikáciu považujeme za čo najrealistickejší odhad.

NBS: Prečo sa nevyužili existujúce nástroje ako DPPO, ktoré by zasiahli podobnú cieľovú skupinu a boli by implementačne jednoduchšie?

IFP: To je v konečnom dôsledku politické rozhodnutie, ale jedným z ekonomických argumentov v neprospech prístupu cez úpravu sadzby DPPO je, že približne 60 % právnických osôb nevykazuje zisk, a preto neplatí DPPO. Dosiahnutie porovnateľného výnosu ako pri DFT by preto znamenalo vyššie zaťaženie zvyšných 40 % subjektov, kým pri DFT je záťaž rozložená na všetky subjekty.

VÚB: Nebudú subjekty schopné obchádzať platenie DFT tým, že prejdú zo slovenských bánk do zahraničných?

IFP: Pri väčších subjektoch je to nepravdepodobné, keďže sú často zaúverované v slovenských bankách a založenie si účtu v zahraničí môže byť pre subjekty problematické, keď nebudú vedieť preukázať aktivitu v danej krajine.

KRRZ: Nedisponujeme údajmi, ktoré by nám umožnili kvantifikovať zavedenie DFT, preto prezentované vplyvy nevieme verifikovať. V súvislosti s kvantifikáciou vplyvov však vnímame aj riziká, ktoré môžu súvisieť so zavádzaním novej dane v skrátanom legislatívnom konaní a s tým súvisiacimi nedokonalosťami v zákone.

IFP: Považujeme za dôležité uviesť, že vďaka konzultáciám s bankovým sektorom sa podarilo mnohé nedokonalosti odstrániť v predstihu aj bez štandardného pripomienkového konania.

KRRZ: Určitú mieru obchádzania platenia dane preberáte z maďarských dát. Nie je dôležité zohľadniť skutočnosť, že Slovensko na rozdiel od Maďarska nemá vlastnú menu, a preto môže byť obchádzanie platenia dane cez zahraničie u nás jednoduchšie?

IFP: O tomto rozdiely sme diskutovali aj s bankovým sektorom a dosiahli sme konsenzus v predpoklade, že rozdiel spôsobený vlastnou menou v Maďarsku pravdepodobne nebude významný, keďže ani odborníci z bankového sektora neidentifikovali konkrétny mechanizmus, akým by spoločná mena umožňovala vyššiu mieru vyhýbania sa dani, ktorú by bolo možné kvantifikovať.

ČSOB: Vzhľadom na to, že hovoríme o zavedení novej dane, je mimoriadne náročné predpovedať, aké efekty na správanie daňovníkov by sa mali očakávať.

IFP: Údajov o samotných finančných transakciách je dostupných veľmi málo, čo komplikovalo kvantifikáciu, avšak na základe agregovaných údajov od ECB vidno, že priemerná transakcia v Maďarsku je dvakrát vyššia než v SR. Naša kvantifikácia vychádzajúca z Maďarských údajov preto napríklad zohľadňuje, že subjekty môžu po zavedení DFT zmeniť svoje správanie smerom k nižšiemu počtu vyšších transakcií. Samozrejme, napriek všetkému vnímame pri kvantifikácii určitú mieru neistoty a považujeme preto za veľmi dôležité, že prvé platby DFT v zmysle navrhovanej legislatívy prebehnú do konca júla 2025. Tento aspekt umožní prípadné odchýlky od predpokladaných výnosov identifikovať už pred rozpočtovými vyjednávami na rok 2026 a umožnia tak vláde prípadne prijať dodatočné opatrenia. Súhlasíme, že odhadovať správanie daňovníkov (t. j. behaviorálne dôsledky dane) je možné len veľmi ťažko. Zároveň si dovoľujeme uviesť skutočnosť, že ustanovenia zákona priamo eliminujú možnosti obchádzania platenia dane (napr. v prípade ak za daňovníka vykonáva platby súvisiace s jeho činnosťou na Slovensku iná osoba, napríklad zahraničný subjekt, potom daň musí priznať a zaplatiť tento daňovník. Daň sa vypočítava zo sumy preúčtovaných nákladov pri uplatnení sadzby 0,4 % bez maximálnej výšky dane).

KRRZ: Neočakávate, že zavedenie DFT môže pre niektoré sektory zvýšiť náklady do takej miery, že to pre ne bude likvidačné alebo sa rozhodnú svoje podnikanie presunúť do zahraničia?

IFP: V porovnaní so scenárom, kde by sa rovnaký výnos dosahoval cez vyššiu sadzbu DPPO, považujeme takéto riziko za nižšie, keďže pri DFT sa náklady dane rozložia medzi všetky právnické osoby a nie len 40 % ziskových, ktoré platia daň z príjmu. V prípade vyššieho zaťaženia ziskových subjektov cez

DPPO vnímame vyššie riziko odradenia subjektov, ktoré platia daň z príjmu, pričom v takom prípade by štát prišiel aj o výnos DPPO.

ČSOB: Ktoré odvetvia by mohli byť najviac zasiahnuté a mať najväčšiu motiváciu odísť?

IFP: Dá sa predpokladať napríklad efekt na maloobchodný zásielkový predaj, kde je z princípu obtiažne robiť namiesto viacerých menších platieb menej väčších. Kvantifikovať takéto vplyvy je, ale veľmi náročné.

ČSOB: Podobne môže byť zasiahnutý aj veľkoobchod.

KRRZ: Upozorňujeme na možný nedostatok v legislatívnom návrhu pri zmene daňového bonusu na dieťa. Podľa nášho názoru môže byť potrebná aj zmena definície vyživovaného dieťaťa v zákone o prídavku na dieťa.

IFP: Ďakujeme za upozornenie, preveríme to.

ČSOB: Douplatnenie pri daňovom bonuse aj po zmenách budú môcť využiť iba zosobášení rodičia?

IFP: Kritériá pre douplatnenie sa nemenia. V prípade, že daňovníkovi uplatňujúcom si bonus nevznikne nárok na plnú sumu, môže si čiastkový základ dane (ČZD) navýšiť o ČZD druhej oprávnenej osoby vyživujúcej deti v domácnosti.

KRRZ: V úprave asignácie rodičom nevidíme zastropovanie asignovanej sumy, ako je to v prípade poukázania neziskovým organizáciám. Môžete potvrdiť, že sa so zastropovaním nepočíta?

IFP: Áno, je to tak. Aj kvantifikácia počíta s tým, že osoby s vysokou daňovou povinnosťou budú rodičom poukazovať neobmedzene vysoké sumy

KRRZ: Naša kvantifikácia vplyvov zmien v sadzbách DPH sa pred zmenami prijatými na rokovaní vlády výrazne nelíšila od vašich odhadov. Preradenie jedál v gastronomických prevádzkach z 23-percentnej sadzby do 5-percentnej a preradenie ubytovacích služieb opačným smerom budú mať podľa našich prepočtov výrazne vyšší negatívny dopad na výnos dane než predpokladá kvantifikácia IFP.

IFP: V našej kvantifikácii príspevkov jednotlivých položiek k DPH sme použili trojstupňový proces, v ktorom sme najprv zohľadnili údaje spotrebného koša, ktoré sme následne verifikovali za príslušné sektory pomocou údajov z daňových priznaní k DPH a iných administratívnych zdrojov, kde je to možné (napr. znížené sadzby na lieky z údajov NCZI). V prípade, že bola identifikované väčšia disproporcía medzi údajmi zo spotrebného koša a údajmi z daňových priznaní, pre odhad vplyvov sme použili údaje daňových priznaní, ktoré v sebe o. i. implicitne zohľadňujú úspešnosť výberu dane v tom-ktorom sektore. Dôležité je tiež zohľadniť to, že gastronomické prevádzky budú DPH za niektoré položky platiť v sadzbe 5 % (napr. jedlo), niektoré v sadzbe 19 % (napr. nealkoholické nápoje) a budú aj položky, ktoré budú mať základnú sadzbu 23 % (napr. alkoholické nápoje alebo doručovanie jedla).

KRRZ: Rôzne sadzby pre rozdielne položky náš výpočet zohľadňuje. Náš výpočet dáva väčšiu váhu údajom zo spotrebného koša, ktoré tiež upravujeme o agregátne údaje o výbere dane. IFP dáva väčšiu váhu údajom z DPH priznaní. Viete v týchto údajoch rozlíšiť, aká časť tržieb je od domácich a zahraničných klientov?

IFP: Nie, v priznaniach sú všetky tržby spolu, ale výhodou týchto údajov je, že obsahujú aj tržby od zahraničných zákazníkov, ktoré v spotrebnom koši zachytené nie sú. Tiež považujeme za dôležité, že DPH priznania obsahujú len priznané tržby a teda zachytávajú aj prípadné vyhýbanie sa plateniu dane zo strany subjektov, ktoré môže byť obzvlášť v tomto sektore významné. Údaje zo spotrebného koša zachytávajú výdavky domácností, a preto nezohľadňujú, či daný výdavok bol aj správne zdanený.

KRRZ: Údaje z DPH priznaní sú dobrým zdrojom informácií, avšak hovoria o mierne inej veci. Vnímame dva hlavné nedostatky pri ich použití na kvantifikáciu tejto úpravy. Po prvé nerozlišujú, aká časť uvedených tržieb zodpovedá predaju konečnému spotrebiteľovi, a iba táto časť tržieb je pre výpočet relevantná. Tiež

je problematické zaradenie dotknutých subjektov podľa NACE kódu hlavnej ekonomickej činnosti. Položky v zníženej sadzbe budú predávať aj subjekty, ktorých hlavná činnosť nespadá do divízie 56.

IFP: Ak sa pri kvantifikácii vplyvov DPH rozchádzame o stovky miliónov, navrhujeme samostatnú diskusiu pred budúco týždňovým zhodnotením prognózy členmi Výboru, kde KRRZ aj IFP predstavia ostatným členom svoje odhady vrátane predpokladov, aby Výbor mohol prísť ku konsenzu ohľadom realistikosti kvantifikácie.

KRRZ: Zmena percenta pri podielových daniach je omnoho výraznejšia pri obciach než pri VÚC z dôvodu, že prenos kompetencií pri materských školách sa týka iba obcí?

IFP: Áno, táto úprava s vplyvom 560 mil. eur je výraznejšia než úpravy, ktoré sa týkajú aj VÚC.

KRRZ: Nakoľko EK zamietla aplikáciu zníženej sadzby DPH pri nájomných bytoch, prognóza by mala zohľadniť uvedenú skutočnosť.

KRRZ: Pri spotrebnej dani z liehu na základe priebežného plnenia tiež znižujeme svoj odhad na aktuálny rok.

VÚB: Pri prognóze príjmov z dividend tiež nie je zohľadnený nárast ziskovosti Slovenských elektrární?

IFP: Prezentované dividendové príjmy neobsahujú príjem plynúci z SE, keďže subjekt dlhodobo dividendy nevypláca..

KRRZ: Pozitívne hodnotíme zapracovanie stabilnejších predpokladov pri emisných povolenkách ETS, ktoré bolo z našej strany navrhované na júnovom výbore.

NBS: Mohli by ste výboru poskytnúť profil odchodov do predčasných starobných dôchodkov, s ktorým prognóza pracuje? Špecificky by nás zaujímalo, ako rýchlo sa z predčasných stávajú riadni starobní dôchodcovia.

IFP: Áno, predpokladaný mesačný profil môžeme poskytnúť. Podľa posledných údajov odchádzajú žiadatelia do predčasného dôchodku v priemere vyše 40 mesiacov pred dosiahnutím dôchodkového veku.

Záverečná diskusia a predbežné hodnotenie

Na záver prezentácie riaditeľ odboru daňových analýz a prognóz otvoril diskusiu a požiadal o predbežnú reakciu na prognózu:

NBS:

- Predbežne prognózu príjmov aj výdavkov hodnotia **realisticky**.
- Pri zohľadnení vplyvu Slovenských elektrární pri osobitnom odvode by pristúpili ku kvantifikácii radšej konzervatívnejšie.

KRRZ:

- Prognózu výdavkov hodnotia predbežne **realisticky** a prognózu príjmov **optimisticky**. Problematický je vplyv dodatočných zmien v DPH, ktoré bude potrebné ešte prehodnotiť.
- Pri zohľadnení vplyvu Slovenských elektrární pri osobitnom odvode sa prikláňajú ku konzervatívnejmu prístupu. V pozorovaných údajoch je prítomný výrazný nárast ziskovosti, avšak nedá sa vylúčiť nejaká miera optimalizácie zo strany subjektu, ktorá by im umožnila znížiť výsledok hospodárenia, ktorý vstupuje do základu odvodu.

TATRA BANKA:

- Predbežné hodnotenie prognózy nevedia poskytnúť vzhľadom na veľké množstvo nových opatrení, ktoré bolo komunikované s malým predstihom pred zasadnutím.
- Stanovisko zašlú v stanovenom termíne a vyjadria sa aj k otvoreným otázkam, akými sú prístup k zohľadneniu vplyvu Slovenských elektrární alebo predpoklad o vývoji EDS na DPH.

ČSOB:

- Predbežné hodnotenie prognózy nevedia poskytnúť vzhľadom na veľké množstvo nových opatrení, ktoré bolo komunikované s malým predstihom pred zasadnutím. Predovšetkým sa budú zamýšľať o najväčších položkách ako DPH a DFT.
- Stanovisko zašlú v stanovenom termíne.

SLSP:

- Predbežne sa dajú prednesené argumenty hodnotiť realisticky, avšak potrebujú viac času na ich zhodnotenie.
- V prípade Slovenských elektrární podľa medializovaných informácií bol súčasťou memoranda aj záväzok, že nebudú zatažené ďalšími daňami a reguláciami. Odporúčame preto preveriť, či zvýšenie sadzby osobitného odvodu nie je v rozpore s memorandom.
- Otázka: Uvažovalo IFP o tom, že z dôvodu budúročného zvýšenia DPH by niektoré subjekty začali ceny zvyšovať už v tomto roku?

Reakcia IFP: Je možné, že makroekonomický model nejaký vplyv podobného charakteru zaznamenal, avšak vo všeobecnosti s takýmito dynamickými vplyvmi v prognózach nepracujeme, pokiaľ ich nie je možné jasne podchytiť na základe predchádzajúcej skúsenosti alebo ekonomickej literatúry. Podobne sa dá uvažovať o efekte „predzásobenia“, kedy by si občania začali kupovať niektoré drahšie položky už tento rok ešte s cenovkou nižšej základnej sadzby DPH, ale kvantifikácia takéhoto efektu je značne problematická, a preto ho máme len ako riziko prognózy.

Unicredit Bank:

- Predbežne by hodnotili prognózu **realisticky**.
- Elektrárne by do kvantifikácie zmien v osobitnom odvode skôr pridali.
- Otázka: Uvažujete že DFT zníži ziskovosť firiem a prejaví sa negatívne na výnose DPPO?

Reakcia IFP: Predpokladáme, že platenie DFT bude pre firmy nákladom, ktorý zníži ich základ dane pre DPPO, nepredpokladáme priamy a okamžitý vplyv do cien ako v prípade DPH.

VÚB:

- Prognózu výdavkov hodnotia predbežne **realisticky**.
- Pri príjmoch potrebujú viac času na zhodnotenie. EDS na DPH by sa mohla znížiť v dôsledku zvýšenia sadzby, ale vplyv nižšej EDS by podľa rýchleho prepočtu nespôsobil taký rozdiel, aby vo výsledku hodnotenie bolo nerealistické.
- Otázka: Zástupca VÚB sa opýtal, či by pri opatreniach s razantnejším zvýšením sadzieb nemalo platiť, že marginálna efektívna daňová sadzba zo zvýšenia dane nemala byť nižšia ako priemerná sadzba dane a teda rastúci účinok vyššej dane by nemal byť lineárny, či to je zohľadnené v kvantifikáciách legislatívnych zmien.

Reakcia IFP: Z dôvodu dlhodobo uplatňovaného symetrického prístupu nezohľadňovania dynamických efektov Výborom (čo sa odzrkadľuje v rozdielnom zvýšení marginálnej sadzby v porovnaní s priemernou sadzbou dane) pri zvýšení resp. zvýšení daní a rozdielných pozorovaných reakcií daňového výnosu na zvýšenie sadzby dane (napr. zvýšenie sadzby DPPO v roku 2013 z 19 % na 23 % bolo spojené s prislúchajúcim lineárnym zvýšením výnosu dane) sme nezohľadnili uvedenú skutočnosť pri výpočte vplyvov legislatívy.

Záver:

Na záver stretnutia sa Ján Remeta vrátil k rozdielom v kvantifikácii vplyvov zmien v DPH medzi IFP a KRRZ. V záujme toho, aby prognóza Výboru bola čo najrealistickejšia, navrhol, aby v utorok 24. 9. 2024 prebehla

dodatočná diskusia k tejto téme a prípadne aj k iným otázkam, ktorých prebratie členovia Výboru považujú za dôležité (napr. DFT alebo vývoj EDS na DPH). Členovia Výboru s návrhom v hlasovaní členov jednomyseľne súhlasili a presný termín dodatočnej diskusie si určili hlasovaním v pondelok 23. 9. 2024. Vzhľadom na tento vývoj bol zo strany predsedu Výboru predĺžený aj termín na zaslanie hodnotení členov Výboru, ktorý bol predbežne avizovaný na stredu 25. 9. 2024.

Zapísal: Ján Komadel, dňa 23. 9. 2024.

=====

(24. 9. 2024 – 2. časť)

Účastníci stretnutia:

MF SR – Ján Remeta, Dušan Paur
NBS – Martin Nevický
SLSP – Marián Kočiš
KRRZ – Matúš Kubík, Jakub Koško, Pavol Majher, Marek Porubský
VÚB – Michal Lehuta
Tatra Banka – Boris Fojtík, Tibor Lörincz

Zasadnutia sa zúčastnili aj analytici a analytičky Inštitútu finančnej politiky (ďalej IFP) a ďalší pozorovatelia Výboru.

Stretnutie zahájil riaditeľ Inštitútu Ján Remeta a uviedol, že zámerom pokračujúcej diskusie 79. zasadnutia Výboru je vyjasniť si otázky, ktoré ostali na otvorené na piatkovom zasadnutí výboru, a tiež členom Výboru priblížiť rozdiely v prístupoch pri kvantifikácii vplyvov zmien DPH, ktoré používa IFP a KRRZ.

TATRA BANKA: Zástupca sa informoval, či je toto stretnutie pokračovaním zasadnutia Výboru aj s formálnymi požiadavkami.

IFP: Áno, predseda Výboru zopakoval, že ide o pokračovanie Výboru a bude z tejto pokračujúcej diskusie vyhotovená aj zápisnica.

IFP: Na piatkovom zasadnutí členovia Výboru upozornili na to, že zvýšenie sadzby osobitného odvodu z podnikania v regulovaných odvetviach pre Slovenské elektrárne (SE) môže byť v rozpore s memorandom, ktoré so subjektom podpísala vláda. Vzhľadom na to, že okrem samotného memoranda bola podpísaná aj zmluva, v ktorej sa vláda zaviazala nezvyšovať daňové zaťaženie subjektu sa IFP rozhodol rozdielne s pôvodnou indikáciou nezahrnúť potenciálny vplyv odvodu od SE do prognózy Výboru.

KRRZ: Spomínaná zmluva je dostupná v Centrálnom registri zmlúv a podľa našej interpretácie by v zmysle zmluvy pri zvýšení sadzby mal subjekt mať nárok na kompenzáciu, ktorá by prakticky pokryla ich zvýšené náklady. Zvýšenie sadzby pre SE by preto bolo rozpočtovo neutrálne a tiež sa prikláňame k nezaradeniu tohto vplyvu do prognózy.

IFP a KRRZ prezentovali svoje prístupy pri kvantifikácii vplyvov zmien v DPH. Pôvodný prístup IFP z piatkového zasadnutia sa vo vybraných sektoroch vo väčšej miere spoliehal na údaje z daňových priznaní než na údaje zo spotrebného koša, ktoré síce zachytávajú konečnú spotrebu domácností, ale vykazujú viaceré závery, ktoré sú neintuitívne, prípadne aj odporujú údajom dostupných pri vybraných položkách z iných administratívnych zdrojov, ktoré je ťažko rozporovať. Hlavnou kritikou prístupu IFP kvantifikácie cez daňové priznania je, že v údajoch nie je možné rozlíšiť konečnú spotrebu domácností od medzis potreby a spotreby právnických osôb. Toto okrem iného aj

znemožňuje spoľahlivé rozdelenie do odvetví. Ďalším nedostatkom prístupu IFP z pohľadu KRRZ bolo kombinovanie odlišných prístupov pre rôzne položky, čo spôsobuje nekonzistencie v odhadoch.

Na druhej strane, prístup KRRZ pracuje konzistentne s údajmi zo spotrebného koša, ktoré zachytávajú práve konečnú spotrebu domácností. Kritikou tohto prístupu zo strany IFP bolo, že výdavky domácností nemusia vo výsledku dobre korešpondovať so zaplatenou DPH z dôvodu rozdielnej daňovej medzery pre rôzne odvetvia. Kým v niektorých sektoroch je medzera pomerne zanedbateľná, v iných podľa dostupných údajov dosahuje aj 50 až 60 percent. Navyše práve v sektoroch stravovania a ubytovania, ktoré boli predmetom rozpornej kvantifikácie, medzera DPH presahuje 50 %.

IFP uznáva, že pôvodná kvantifikácia môže pôsobiť nekonzistentne a je otvorené k jej prehodnoteniu, avšak abstrahovanie od rozdielnej sektorovej medzery pri kvantifikácii vplyvov DPH nepovažuje za správne. Takýto prístup dáva niektoré neintuitívne výsledky, ktoré by bolo navyše ťažké obhájiť vo verejnej diskusii, ktorá sa dá očakávať pri ďalších už aj avizovaných úpravách znížených sadzieb DPH aj vzhľadom na rozruch, ktorý vyvolala vládou schválená zmena sadzby na knihy. IFP prezentovalo príklad zníženej sadzby v gastro sektore pri ktorom, ilustrovalo, že výpočet vplyvov použitím výdavkov zo spotrebného koša a aplikáciou sektorovej medzery prináša podobné výsledky, ako je tomu pri použití údajov z daňových priznaní.

Ostatní zúčastnení členovia výboru sa následne všetci vyjadrili v podobnom duchu, že problematiku DPH neanalyzujú do takej hĺbky, aby sa priklonili k jednej alebo druhej kvantifikácii, ale viacerí vyjadrili, že prezentované argumenty o zohľadnení sektorových medzier DPH považujú za zmysluplné.

NBS a **TATRA BANKA** vyjadrili, že na základe prezentovaných argumentov by uprednostnili o niečo konzervatívnejší odhad vplyvu zmien sadzieb DPB, než bol pôvodne Výboru prezentovaný.

IFP prisľúbilo, že primárne upustí od kvantifikácií vplyvov prostredníctvom údajov z daňových priznaní a zohľadní konzistentne prístup skrz položky spotrebného koša a aplikácie sektorových medzier. Uvedené by malo mať za následok miernu revíziu prognózy smerom nadol pri aplikácii uvedeného prístupu na zníženú sadzbu DPH z ubytovania.

Na záver stretnutia informoval Ján Remeta členov Výboru, že im IFP zašle prípadnú revidovanú prognózu ešte v priebehu dňa. Všetkým členom poďakoval za ochotu konštruktívne a vo výrazne dlhšom časovom úseku ako obvykle diskutovať o predpokladoch prognózy Výboru. Zároveň členov Výboru požiadal, aby poslali svoje hodnotenia prognózy do štvrtka 26. 9. 2024, do obeda na adresy: jan.remeta@mfsr.sk a dusan.paur@mfsr.sk.